

28.4.2026

Valtioneuvosto

VN/25733/2021-OKM-334

Lausuntopyyntö valtioneuvoston selontekoluonnokseksi – Uutta suuntaa Suomen digitaaliseen kompassiin

Tavoite 1 - Suomi kehittyy demokraattisena ja sivistyneenä yhteiskuntana digitalisoituvassa maailmassa

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

Kyllä, pääosin

Tavoite on erittäin perusteltu.

Keskeisiä painotuksia selonteossa ovat:

- medialukutaidon ja kriittisen ajattelun vahvistaminen,
- kyky tunnistaa misinformation ja informaatiovaikuttaminen,
- ymmärrys algoritmeista, datan käytöstä ja digitaalisesta vallankäytöstä.

Selonteossa todetaan, että sivistynyt kansa on vähemmän altis harhaanjohtamiselle ja populismille, mikä liittyy digiosaamisen suoraan demokratian puolustuskykyyn.

Nämä eivät yksin riitä, jos yleinen ymmärrys esimerkiksi yhteiskunnan toiminnasta on vajavaista. Kaiken pohjana tulee olla hyvä yleissivistys, joka kehittyy ja vahvistuu kaikilla koulutusasteilla.

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

Kyllä, pääosin

Tavoitteen avaintulokset kuvataan melko yleisellä tasolla. Näkökulmina voisi vahvistaa yhteisöllistä ja työelämässä tapahtuvaa sekä ammattisidonnaista digiosaamista. Lisäksi tärkeää on kaikilla on mahdollisuus vaikuttaa digitaalisiin järjestelmiin, ei vain käyttää niitä.

Tavoite 2 - Yhteiskunnan toimijoiden kyky omaksua ja soveltaa uusia ja kehittyviä teknologioita kestävästi ja tuottavasti on vahva

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

Kyllä, pääosin

Tavoite on liian yleisellä tasolla. Sitä tulisi selkeästi enemmän tarkastella teknologioiden, osaamisen jakautumisen, käytön näkökulmista siten, että tunnistetaan ja huomioidaan eri toimijat laajemmin.

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

Kyllä, pääosin

Avaintuloksissa ei määritellä riittävästi vastuunjakoja esimerkiksi osaamisen päivittämisessä. Lisäksi jatkuva oppiminen työelämässä jää vaille riittävää esiin nostamista.

Tavoite 3 - Suomi on edelläkävijä digiosaamisessa ja teknologia-alan kehityksessä

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

Kyllä, pääosin

Tavoite on sisältö on valittu hyvin, mutta analogia siitä, että teknologia-alan kehitys tarkoittaisi digiosaamista on väärä.

Esimerkiksi teknologia-osaaminen voi olla huippua, mutta sen käyttö rajautua vain osaan väestöstä. Näitä tavoitteista tulisi tarkastella niin, että pohditaan myös sitä, miten voidaan parhaalla mahdollisella tavalla yhdistää nämä kaksi tavoitetta.

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

Vain osittain

Tutkimus ja osaaminen ymmärretään lähinnä korkeakouluihin ja tutkimuslaitoksiin keskittyvänä toimintana.

Soveltava, ammatillinen ja työelämässä syntyvä osaaminen jää sivuun.

Ammatillisella koulutuksella ja ammattiosaajien saatavuudella on tärkeä tehtävä teknologia-alan kehitykselle.

Tavoite 1 - Datan saatavuus ja laatu sekä datanhallinnan infrastruktuuri tukevat yritysten arvonluontia ja ratkaisujen skaalautuvuutta

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

Kyllä, pääosin

Kyse ei ole pelkästään yritysten arvonluomisesta ja ratkaisujen skaalautuvuudesta vaan kaikkien yhteiskunnan osa-alueiden - myös koulutussektorin.

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

Kyllä, pääosin

Tavoite on liian vahvasti infrastruktuuripainotteinen eikä se sisällä riittävästi osaamisen ja toimintatapojen kehittämisen eikä koulutus- ja työelämänäkökulmia sekä koulutus- ja työelämäkytkentää.

Ammatillinen koulutus on tämän tavoitteen kannalta kriittinen toteuttamiskanava, mutta se näkyy avaintuloksissa vain epäsuorasti.

Tavoite 2 - Tietoliikenneyhteydet ovat kattavat, turvalliset ja kestävät

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

Kyllä, täysin

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

Kyllä, täysin

Tavoite 3 - Palvelin- ja laskentainfrastruktuurit ovat energiatehokkaita ja vastaavat julkisten palveluiden, yritysten ja tutkimuksen tarpeita

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

Kyllä, täysin

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

Kyllä, täysin

Tavoite 1 - Digitalisaatio ja dataperustainen arvonluonti etenee yrityksissä

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

Kyllä, pääosin

Painotus on edellytyksissä ja rakenteissa. Tavoitteista puuttuu kyky muuttaa data liiketoiminta- ja palveluinnovaatioiksi.

Tältä osin osaamisella koulutuksella on merkittävä tehtävä tavoitteen saavuttamiseksi.

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

Kyllä, pääosin

Tavoite 2 - Yritysten tuottavuus ja kilpailukyky paranee uusien teknologioiden onnistuneen käyttöönoton myötä

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

Kyllä, täysin

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

Kyllä, pääosin

Avaintulosta kaksi tulisi laajentaa korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten lisäksi ammatilliseen koulutukseen.

Ilman ammattitaitoisen työvoiman saatavuutta on vaikea päästä avaintuloksiin. Lisäksi ammatillisella koulutuksella on tärkeä kehittämis- ja innovaatiotehtävä erityisesti pk-yrityksille.

Tavoite 1 - Digitaaliset julkiset palvelut toimivat yhteentoimivina palvelukokonaisuuksina mahdollistaen sujuvan asioinnin ja korkean tuottavuuden

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

Kyllä, täysin

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

Kyllä, pääosin

Tämä avaintulos tulisi esim. yhteen toimivuuden osalta koskea myös viranomaisten, yritysten ja koulutuksenjärjestäjien välistä toimintaa.

Tavoite 2 - Julkinen hallinto hallitsee yhteiskunnan keskeisten toimintojen datan, teknologian ja infrastruktuurit turvallisesti, luotettavasti ja kustannustehokkaasti varmistaen yhteiskunnan toimivuuden kaikissa tilanteissa

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

Kyllä, täysin

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

Kyllä, täysin

Tavoite 3 - Julkinen hallinto toimii tuottavasti tekoälyä sekä uusia digiteknologioita hyödyntäen

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

Kyllä, täysin

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

Kyllä, täysin

Poikkihallinnollinen johtaminen ja yhteistyö

Ovatko siinä esitetyt digitalisaation johtamisen ja yhteistyön periaatteet perusteltuja osia osana Suomen digitaalista kompassia?

Kyllä, pääosin

Johtamisen ja yhteistyön lisäksi tulisi nostaa esiin vaadittavan osaamisen varmistamisen näkökulma

Digikompassin tavoitteiden ja avaintulosten kokonaisuus

Tuloksellisuuden seuranta ja vaikuttavuuden arviointi

Mitä mittareita tunnistatte tavoitteiden ja avaintulosten etenemisen mittaamiseen?

Osaamisen lisäksi tulisi vaikuttavuuden näkökulmasta tarkastella osaamisen soveltamista eri tilanteissa.

Digikompassin näkökulma on korkeakoulupainotteinen. Ammatillisen koulutuksen rooli jää usein implisiittiseksi.

Miten digikompassin vaikuttavuutta tulisi Suomen tasolla mitata?

Vaikuttavuutta mitattaessa tulisi kiinnittää huomiota enemmän toiminnan sijaan saatuun muutokseen.

Digikompassin kokonaisuus

Miten arvioisit digikompassia kokonaisuutena?

Digikompassi ja sen jatkuva päivittäminen ovat erittäin tärkeitä kansallisen yhteisen tavoitteen ja siihen liittyvien toimien kuvaajana. Vielä enemmän tulisi kiinnittää huomiota vaikuttavuuteen, esim. saavutettuun toiminnan muutokseen.

Myös eri kohderyhmät ja niiden erityispiirteet tulisi tunnistaa vielä nykyistä paremmin. Myös koko koulutusjärjestelmän eri toimijoiden rooli tulisi tunnistaa ja avata laajemmin.

Ammattiosaamisen kehittämissyhdistys AMKE ry

Veli-Matti Lamppu
toimitusjohtaja

Lisätiedot:

Veli-Matti Lamppu, toimitusjohtaja
veli-matti.lamppu@amke.fi
puh. 050 344 2554